

Warszawa, dnia 7 listopada 2016 r.

Poz. 1814

**OBWIESZCZENIE  
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

z dnia 19 października 2016 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego  
w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk**

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 296 i 1579) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 września 2010 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk (Dz. U. poz. 1240), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 listopada 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk (Dz. U. poz. 2006).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje § 2 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 listopada 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk (Dz. U. poz. 2006), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *P. Gliński*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 19 października 2016 r. (poz. 1814)

## **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO<sup>1)</sup>**

z dnia 15 września 2010 r.

### **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk<sup>2)</sup>**

Na podstawie art. 237<sup>15</sup> § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666) zarządza się, co następuje:

#### Rozdział 1

#### **Przepisy ogólne**

**§ 1.** Rozporządzenie określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji, przygotowaniu, realizacji i likwidacji widowiska przez podmiot prowadzący działalność kulturalną, w tym wymagania dotyczące miejsca realizacji widowiska, koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego.

**§ 2. 1.** W sprawach nieuregulowanych rozporządzeniem stosuje się ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy lub odpowiednie przepisy szczególne.

2. Jeżeli odrębne przepisy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej albo instrukcje obsługi maszyn, urządzeń lub narzędzi wydane przez producentów określają szczególne wymagania albo przewidują bardziej rygorystyczne warunki, stosuje się te przepisy i instrukcje.

3. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do widowisk cyrkowych oraz imprez sportowych.

**§ 3.** Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) estradzie – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której odbywa się widowisko, przylegającą do widowni i nieoddzieloną od niej przegrodami budowlanymi;
- 2) organizatorze widowiska – należy przez to rozumieć prowadzącą działalność kulturalną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, organizującą i realizującą widowisko;
- 3) pracach technicznych – należy przez to rozumieć wszelkie prace związane z przygotowaniem sceny lub estrady do widowiska, w szczególności instalowanie urządzeń technicznych, transport i montaż dekoracji, ustawianie rekwizytów, zmiany dekoracji i obsługę urządzeń technicznych podczas prób i widowisk, a także demontaż dekoracji i urządzeń technicznych po zakończeniu widowiska;
- 4) realizatorach widowiska – należy przez to rozumieć reżysera, scenografa, choreografa, dyrygenta lub kierownika muzycznego oraz reżysera światła i dźwięku;
- 5) scenie – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której odbywa się widowisko, przylegającą do widowni i oddzieloną od niej przegrodą budowlaną z otworem portalowym (scenicznym);
- 6) środkach inscenizacji – należy przez to rozumieć dekoracje, rekwizyty, kostiumy oraz środki do charakteryzacji;
- 7) urządzeniach technicznych – należy przez to rozumieć urządzenia sceny lub estrady, takie jak zapadnie, sceny obrotowe, wózki sceniczne, wyciągi dekoracyjne, horyzonty, aparaturę oświetleniową, aparaturę elektroakustyczną do nagłaśniania i rejestracji dźwięku, aparaturę filmową i wideo, a także inne urządzenia używane podczas widowisk, prac przygotowawczych, uprzątnięciu, transporcie lub magazynowaniu;

<sup>1)</sup> Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 1894).

<sup>2)</sup> Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 12 marca 2010 r. pod numerem 2010/0154/PL zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę nr 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337).

- 8) widowisku – należy przez to rozumieć w szczególności:
  - a) przedstawienie teatralne, dramatyczne, muzyczne i lalkowe,
  - b) koncert symfoniczny, muzyki kameralnej, wokalny i estradowy,
  - c) występy artystów lub zespołów zarówno zawodowych, jak i amatorskich, w tym zespołów pieśni i tańca oraz zespołów folklorystycznych,
  - d) pokazy, imprezy okolicznościowe i inne imprezy posiadające cechy widowiska, realizowane w instytucjach kultury, których statutową działalnością jest organizowanie i realizowanie widowisk;
- 9) widowni – należy przez to rozumieć przestrzeń przeznaczoną dla widzów, bez względu na układ przestrzenny, konstrukcję, rozmiary oraz liczbę miejsc siedzących lub stojących;
- 10) zapleczu sceny i estrady – należy przez to rozumieć pomieszczenia i przestrzenie powiązane funkcjonalnie ze sceną lub estradą, w szczególności zascenie, podscenie, nadscenie, boczne kieszenie sceny, magazyny środków inscenizacji i sprzętu technicznego oraz wydzielone pomieszczenia urządzeń technicznych; do pomieszczeń zaplecza zalicza się także garderoby wykonawców, szatnie i pomieszczenia służące do odpoczynku pracowników technicznych, pomieszczenia dla osób nadzorujących tok widowiska, próby lub prace techniczne, jadalnie, palarnie oraz kabiny natryskowe i ustępy.

## Rozdział 2

### Obowiązki organizatora widowiska

**§ 4. 1.** Organizator widowiska, lub osoba pisemnie przez niego wyznaczona, jest obowiązany osobiście nadzorować organizację, przygotowanie i realizację widowiska oraz przeciwdziałać zagrożeniom dla zdrowia lub życia związanym z przebiegiem tych prac, w szczególności:

- 1) zapewnić odpowiednią koordynację czynności realizatorów widowiska;
- 2) skontrolować, a w razie potrzeby zapewnić, przeszkolenie pracowników i wykonawców z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 3) opracować, w formie pisemnej, szczegółowe regulaminy pracy na scenie lub estradzie, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy, plany ewakuacji i zasady postępowania w razie zagrożeń mogących wystąpić podczas widowiska oraz zaznajomić z nimi wykonawców i pracowników;
- 4) skontrolować, a w razie potrzeby zapewnić, znajomość instrukcji obsługi urządzeń technicznych przez operatorów tych urządzeń;
- 5) zapewnić dostęp do apteczki i udostępnić przynajmniej jedno pomieszczenie przeznaczone na punkt pierwszej pomocy umożliwiające wniesienie noszy oraz udzielenie pomocy medycznej;
- 6) podczas widowiska zorganizować pomoc medyczną; w przypadku braku takiej możliwości zapewnić udział zespołu ratownictwa medycznego;
- 7) nie dopuszczać do pracy przy widowisku osób, które nie posiadają aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do wykonywania tej pracy, w tym do udziału w rolach i epizodach wymagających szczególnej sprawności fizycznej lub bardzo dużego wysiłku;
- 8) w przypadku ról i epizodów szczególnie niebezpiecznych zapewnić udział kaskaderów;
- 9) zapewnić wykonawcom i pracownikom odpowiednie do potrzeb widowiska środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze;
- 10) zapewnić należyty stan konstrukcji i urządzeń technicznych oraz wyposażenia miejsca, gdzie odbywa się widowisko.

2. Szczegółowe obowiązki organizatora widowiska w zakresie bezpieczeństwa pożarowego określają przepisy o ochronie przeciwpożarowej oraz przepisy techniczno-budowlane.

**§ 5. 1.<sup>3)</sup>** W czasie widowisk z udziałem zaproszonego zespołu wykonawców (występ gościnny) organizator widowiska i osoba reprezentująca zespół lub jego pracodawcę mają obowiązek współpracować ze sobą i ustalić w formie pisemnej zasady współdziałania na wypadek wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia uczestników widowiska.

<sup>3)</sup> W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 listopada 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk (Dz. U. poz. 2006), które weszło w życie z dniem 16 grudnia 2015 r.

2. W razie wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1, organizator widowiska odpowiada w pełni za miejsce realizacji widowiska oraz urządzenia techniczne, środki inscenizacji, sprzęt roboczy i ochronny, chyba że te urządzenia, środki i sprzęt pozostają w wyłącznej dyspozycji zespołu, który ponosi za nie odpowiedzialność.

3.<sup>4)</sup> Organizator widowiska i osoba reprezentująca zespół lub jego pracodawcę w sposób udokumentowany wyznaczają koordynatora sprawującego nadzór w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego.

**§ 6. 1.** W przypadku stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia widzów, wykonawców lub innych osób uczestniczących w widowisku organizator widowiska, lub osoba przez niego wyznaczona, niezwłocznie je przerywa i podejmuje działania w celu usunięcia zagrożenia, a także informuje widzów, wykonawców i pracowników technicznych o zaistniałej sytuacji oraz przewidywanym czasie trwania przerwy.

2. Wznowienie widowiska może nastąpić po usunięciu powstałego zagrożenia.

### Rozdział 3

#### **Obowiązki osób związanych z organizacją, przygotowaniem i realizacją widowiska**

**§ 7.** Osoby związane z organizacją, przygotowaniem i realizacją widowiska są obowiązane wykonywać wszelkie czynności i prace zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, w sposób zapobiegający powstawaniu zagrożeń, w szczególności:

- 1) stosować się do szczegółowych instrukcji i wskazówek dotyczących stanowisk pracy i sposobów wykonywania pracy oraz instrukcji obsługi urządzeń;
- 2) wykonywać polecenia organizatora widowiska albo osób przez niego wyznaczonych do nadzoru;
- 3) nie dokonywać samodzielnego odłączania, zmian lub usuwania urządzeń ochronnych i przeciwpożarowych oraz gaśnic;
- 4) niezwłocznie informować organizatora widowiska albo osobę nadzorującą o zauważonych nieprawidłowościach lub zagrożeniach.

**§ 8. 1.** Operator urządzenia technicznego jest obowiązany niezwłocznie wstrzymać jego działanie w przypadku stwierdzenia zagrożenia.

2. Ponowne uruchomienie urządzenia technicznego może nastąpić po usunięciu zagrożenia.

**§ 9.** Dzieci do lat 16 mogą uczestniczyć w widowisku w charakterze wykonawców, jeżeli znajdują się pod opieką osób odpowiedzialnych za ich zachowanie i bezpieczeństwo.

**§ 10. 1.** Zwierzęta wybrane do udziału w widowisku nie mogą być agresywne lub płochliwe.

2. Warunki udziału zwierząt w widowiskach określają przepisy o ochronie zwierząt.

### Rozdział 4

#### **Wymagania dotyczące miejsc realizacji widowiska**

**§ 11.** Widowiska mogą być organizowane i realizowane w obiektach, których konstrukcja i wyposażenie spełniają wymogi określone w przepisach techniczno-budowlanych i w przepisach o ochronie przeciwpożarowej, jak również w przestrzeniach otwartych, gdzie istnieje możliwość spełnienia powyższych wymogów.

**§ 12. 1.** Osobom znajdującym się na widowni, na scenie lub estradzie albo na zapleczu musi być zapewnione bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.

2. Instalacje i urządzenia techniczne muszą być wykonane i konserwowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami.

3. Fotele, krzesła i inne siedziska na widowni, a także materiały stosowane do wystroju widowni, muszą odpowiadać wymaganiom bezpieczeństwa pożarowego określonym w przepisach techniczno-budowlanych.

4. Podłogi, podesty, schody, trapy, pochylnie i wszystkie konstrukcje sceniczne, a także kurtyny, kulisy, horyzonty, paldamenty i posadzki sceniczne muszą być wykonane z materiałów niepalnych, trudno zapalnych lub palnych zaimpregnowanych przeciwożniowo co najmniej do stopnia trudnozapalności.

---

<sup>4)</sup> W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

5. Przy tworzeniu widowni z miejscami siedzącymi w sali o innym przeznaczeniu lub na otwartej przestrzeni minimalna powierzchnia przeznaczona dla jednego widza nie może wynosić mniej niż 1 m<sup>2</sup>, łącznie z przejściami i dojściami.

6. Dla widowni z miejscami stojącymi minimalna powierzchnia przeznaczona dla jednego widza nie może wynosić mniej niż 0,4 m<sup>2</sup>. Widownię przewidywaną na ponad 200 widzów dzieli się na sektory z odrębnymi przejściami i wyjściami ewakuacyjnymi.

7. Umieszczone na widowni kamery, pulpity sterowania światła i dźwięku, kabiny, ekrany, telebimy i inne przedmioty nie mogą ograniczać widoczności i stwarzać zagrożenia. Minimalna odległość tego rodzaju urządzeń i instalacji od najbliższego miejsca siedzącego lub stojącego nie może być mniejsza niż 1 m.

8. Podczas widowiska jest niedopuszczalne:

- 1) zastawianie lub zamykanie wyjść i dróg ewakuacyjnych oraz zasłanianie ich oznaczeń;
- 2) stosowanie oświetlenia scenicznego, nagłośnienia oraz efektów akustycznych powodujących olśnienie lub ogłuszenie widzów, wykonawców i pracowników technicznych, jak również kierowanie promieniowania laserowego w ich stronę;
- 3) wygaszanie lub zasłanianie opraw oświetlenia awaryjnego, w tym podświetlonych znaków wskazujących kierunek ewakuacji.

**§ 13.** Szczegółowe wymagania dotyczące miejsc realizacji widowiska określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

## Rozdział 5

### Koncepcja inscenizacyjna i projekt scenograficzny oraz tryb ich zatwierdzenia

**§ 14. 1.** Zorganizowanie widowiska musi być poprzedzone opracowaniem koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego w sposób zgodny z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, o czym realizatorzy widowiska muszą być pisemnie poinformowani.

2. Za pisemne poinformowanie uważa się także zamieszczenie odpowiedniej klauzuli w umowach zawieranych przez organizatora widowiska z realizatorami.

**§ 15.** Koncepcja inscenizacyjna musi zawierać informacje, które mogą mieć wpływ na stan bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, w szczególności o:

- 1) podziale widowiska na akty i odsłony;
- 2) przewidywanym czasie trwania aktów i odsłon oraz przerw;
- 3) przewidywanych akcjach scenicznych i ich usytuowaniu;
- 4) planowanym wykorzystywaniu urządzeń technicznych sceny podczas akcji scenicznych z udziałem wykonawców oraz o zmianach dekoracji podczas akcji scenicznych;
- 5) przewidywanych efektach specjalnych, w szczególności z użyciem ognia, materiałów pirotechnicznych, laserów, lub innych efektach, które mogą spowodować powstanie zagrożenia dla zdrowia lub życia wszystkich osób znajdujących się na widowni, scenie, estradzie lub zapleczu sceny lub estrady.

**§ 16.** Projekt scenograficzny dekoracji musi zawierać w szczególności:

- 1) plany z wymiarami elementów dekoracyjnych i oznaczeniem rejonów akcji scenicznych, z uwzględnieniem podestów, schodów i pochylni oraz wejść, przejść i wyjść;
- 2) określenie rodzaju materiałów, z jakich mają być wykonane elementy dekoracji;
- 3) opis sposobu montażu, ustawiania, mocowania, zawieszania i zabezpieczania elementów dekoracyjnych oraz zmian dekoracji w trakcie widowiska;
- 4) obliczenia statyczne dla dekoracji o wysokości przekraczającej 4 m, nietypowych podestów schodów i pochylni oraz elementów dekoracji, na które mają wchodzić ludzie.

**§ 17.** Projekt scenograficzny kostiumów musi zawierać:

- 1) rysunki z naniesionymi informacjami dotyczącymi rodzaju materiałów lub ich próbkami;
- 2) określenie środków i sposobu charakterystyki twarzy i ciała w formie rysunków lub opisu, a w razie potrzeby także metod charakterystyki.

§ 18. 1. Przewidywane w koncepcji inscenizacyjnej akcje sceniczne i efekty specjalne oraz rozwiązania przyjęte w projekcie scenograficznym nie mogą zagrażać życiu lub zdrowiu widzów.

2. Zagrożenie wykonawców musi być zminimalizowane przy zastosowaniu dostępnych środków, do granicy dopuszczalnego ryzyka zawodowego.

§ 19. 1. Efekty specjalne, w szczególności z użyciem ognia i wyrobów pirotechnicznych, mogą być wykonywane łącznie przez osoby odpowiednio przeszkolone, po uprzednim przeprowadzeniu prób.

2. W przypadku używania podczas widowiska ognia lub wyrobów pirotechnicznych należy zapewnić obecność wykwalifikowanych służb ochrony przeciwpożarowej.

3. Nabywanie, przewóz i przechowywanie wyrobów pirotechnicznych oraz sposób prowadzenia prac z ich użyciem określają przepisy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.

§ 20. Szczegółowe wymagania dla koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego widowiska określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 21. Koncepcję inscenizacyjną i projekt scenograficzny zatwierdza organizator widowiska, w trybie określonym w § 22 i 23.

§ 22. 1. W instytucji kultury, której statutową działalnością jest organizowanie i realizowanie widowisk, dyrektor instytucji powołuje komisję do spraw oceny warunków bezpieczeństwa widowisk.

2. W skład komisji wchodzi: dyrektor techniczny lub kierownik techniczny, który przewodniczy komisji, społeczny inspektor pracy lub przedstawiciel pracowników, pracownicy służb bezpieczeństwa i higieny pracy i bezpieczeństwa pożarowego albo osoby, którym powierzono wykonywanie zadań tych służb.

3. W posiedzeniach komisji mają obowiązek uczestniczyć reżyser i scenograf widowiska lub ich asystenci, a w razie potrzeby także kierownicy zespołów artystycznych i zespołów wykonujących środki inscenizacji oraz odpowiedni specjaliści z zewnątrz.

4.<sup>5)</sup> Komisja pisemnie opiniuje koncepcje inscenizacyjne i projekty scenograficzne pod kątem ich zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, a także miejscowymi warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego. Komisja opiniuje także środki inscenizacji po ich wykonaniu, przed lub w trakcie prób technicznych i przeglądu kostiumów. Obowiązek uzyskania opinii komisji dotyczy również zmian wprowadzonych do koncepcji inscenizacji, projektu scenograficznego i wykonanych środków inscenizacji po ich pozytywnym zaopiniowaniu przez komisję.

5. Z opinią komisji zapoznaje się realizatorów widowiska, a w razie potrzeby także inne osoby.

6.<sup>6)</sup> Dyrektor instytucji kultury ustala regulamin pracy komisji, zasady postępowania w przypadku negatywnego zaopiniowania przez komisję koncepcji inscenizacyjnej, projektu scenograficznego lub wykonanych środków inscenizacji oraz zasady postępowania w przypadku zmian dokonanych w pozytywnie zaopiniowanej przez komisję koncepcji inscenizacyjnej, w projekcie scenograficznym lub w wykonanych środkach inscenizacji.

§ 23. 1. W przypadku gdy organizatorem widowiska jest podmiot inny niż wymieniony w § 22 ust. 1, oceny koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego pod kątem ich zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, a także miejscowymi warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, dokonują pracownicy służby bezpieczeństwa i higieny pracy lub osoby, którym powierzono zadania tej służby na innej podstawie prawnej, a w razie potrzeby także kierownicy zespołów artystycznych i zespołów wykonujących środki inscenizacji oraz odpowiedni specjaliści z zewnątrz.

2. Ocena, o której mowa w ust. 1, zatwierdza organizator widowiska, a następnie zapoznaje z nią realizatorów widowiska, a w razie potrzeby także inne osoby.

## Rozdział 6

### Przepis końcowy

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia<sup>7)</sup>,<sup>8)</sup>

<sup>5)</sup> W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

<sup>6)</sup> W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

<sup>7)</sup> Rozporządzenie zostało ogłoszone w dniu 4 października 2010 r.

<sup>8)</sup> Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia utraciło moc rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 2 września 1982 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach artystycznych (Dz. U. poz. 205) zachowane w mocy na podstawie art. 26 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. poz. 110).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 września 2010 r.

### Załącznik nr 1

## SZCZEGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE MIEJSC REALIZACJI WIDOWISKA

1. Dopuszczalne obciążenie podłogi sceny i estrady oraz podłóg nieruchomych: zapadni scenicznej, sceny obrotowej i wózka scenicznego nie może być mniejsze niż  $5 \text{ kN/m}^2$ , a podłogi zapadni osobowej mniejsze niż  $2 \text{ kN/m}^2$ .
2. Dopuszczalne obciążenie podłogi zapadni scenicznej w ruchu nie może być mniejsze niż  $2,5 \text{ kN/m}^2$ , a zapadni osobowej mniejsze niż  $1,5 \text{ kN/m}^2$ .
3. Dopuszczalne obciążenie podłóg wózków scenicznych i scen obrotowych w ruchu nie może być mniejsze niż  $1,5 \text{ kN/m}^2$ .
4. Dopuszczalne obciążenie podłogi sceny i estrady lub ich poszczególnych fragmentów nieruchomych i w ruchu, to jest zapadni scenicznych i osobowych, wózków scenicznych i scen obrotowych opisuje się na tablicy informacyjnej umieszczonej w dobrze widocznym miejscu przy głównym wejściu na scenę lub estradę.
5. Dopuszczalne obciążenie podestów, schodów, trapów roboczych, pochylni i innych podobnych elementów nie może być mniejsze niż  $2 \text{ kN/m}^2$ .
6. Odstępy między deskami sceny nie mogą być większe niż 5 mm. Odstępy między ruchomymi elementami podłogi sceny, takimi jak: zapadnie, wózki sceniczne, sceny obrotowe, oraz między ruchomymi i stałymi elementami podłogi scenicznej nie mogą być większe niż 20 mm. Podłogi sceniczne muszą być pozbawione zadziór, wystających elementów oraz niezabezpieczonych otworów. Uszkodzone elementy podłóg należy wymieniać w całości.
7. Schody i trapy sceniczne nie mogą mieć stopni wyższych niż 200 mm.
8. Nachylenie pochylni scenicznych nie może przekraczać 25%, z tym że podłogi pochylni o nachyleniu większym niż 17% muszą być pokryte szorstką fakturą lub posiadać poprzeczne listwy, z wyjątkiem przypadków gdy wykonawcy przebywający na tych pochylniach będą posiadali obuwie zapewniające odpowiednią przyczepność.
9. Krawędź sceny i estrady od strony widowni musi być wyraźnie oznaczona, np. białą lub żółtą linią (listwą) o szerokości nie mniejszej niż 50 mm lub linią lampek (diod), w odległości od krawędzi nie mniejszej niż 200 mm.
10. Maksymalna prędkość ruchu zapadni scenicznych nie może przekraczać  $0,8 \text{ m/sek.}$ , a zapadni osobowej –  $1,2 \text{ m/sek.}$
11. Maksymalna prędkość ruchu wózków scenicznych i obwodowa prędkość scen obrotowych na krawędzi nie może przekraczać  $0,8 \text{ m/sek.}$
12. Urządzenia techniczne sceny i estrady muszą być zabezpieczone przed możliwością samoczynnego uruchomienia.
13. Urządzenia służące do podnoszenia dekoracji, rekwizytów i urządzeń technicznych muszą mieć wyraźnie oznaczony dopuszczalny udźwig, z uwzględnieniem wpływu sposobu umieszczenia lub podwieszenia obciążenia.
14. Do podwieszania dekoracji, rekwizytów i urządzeń używa się wyłącznie lin lub taśm plecionych, o odpowiedniej wytrzymałości, posiadających stosowne atesty. Zabronione jest stosowanie drutów, prętów i żyłek.
15. Łańcuchów używa się wyłącznie do zabezpieczenia urządzeń odrębnie zamocowanych lub zawieszonych na linach i taśmach.
16. Urządzenia techniczne, dekoracje, elementy wyposażenia sceny i estrady oraz inne przedmioty umieszczone nad sceną mocuje się za pomocą przeznaczonych do tego uchwytów, posiadających stosowne atesty, lub zawiesza na linach i taśmach oraz dodatkowo zabezpiecza odrębnym zawiesiem, nieprzenoszącym obciążenia w normalnych warunkach.
17. Urządzenia służące do podwieszania lub podciągania do góry wykonawców projektuje się i wykonuje tak, aby zapewniły bezpieczeństwo możliwe do uzyskania wszelkimi dostępnymi środkami. Zawiesie urządzenia nie może być opuszczane niżej niż 0,5 m nad podłogą.
18. W wyposażeniu sceny i estrady muszą się znajdować:
  - 1) bariery dostosowane do montażu na podestach, schodach, trapach, pomostach, pochylniach i elementach dekoracyjnych, na których przebywają wykonawcy, o konstrukcji uniemożliwiającej wysunięcie się osób pod barierą;

- 2) przenośne lampy do oświetlenia schodów, zwężonych przejść za kulisami i w otoczeniu sceny lub estrady lub innych miejsc, gdzie występują jakiegokolwiek zagrożenia, zasilane z baterii lub akumulatorów o napięciu bezpiecznym;
- 3) dywaniki do przykrywania kabli leżących na podłodze.

19. Garderoby wykonawców wyposaża się w toaletki aktorskie lub stoliki, krzesła lub fotele, lustra, oświetlenie umożliwiające charakteryzację, wieszaki na kostiumy, zamykane szafki na ubrania i umywalki z ciepłą i zimną wodą oraz środki do mycia i usuwania charakteryzacji. Jeżeli w zaaranżowanych na garderoby pomieszczeniach nie ma możliwości zainstalowania umywarek, muszą być one umieszczone możliwie najbliżej garderób.

20. Bezpośrednio przy garderobach lub w ich pobliżu muszą znajdować się toalety i kabiny natryskowe. Wymaganą liczbę misek ustępowych i pisuarów oraz kabin natryskowych, a także maksymalną odległość do nich, określają ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. Jeżeli w otoczeniu zaaranżowanych na garderoby pomieszczeń nie ma możliwości zainstalowania kabin natryskowych, musi być stworzona możliwość skorzystania przez wykonawców z takich kabin w innym miejscu, w możliwie najkrótszym czasie po zakończeniu widowiska lub próby.

21. Minimalna powierzchnia pomieszczenia garderoby wynosi:

- 1) 4 m<sup>2</sup> na osobę w garderobach indywidualnych – dla 1 do 3 osób, ale nie mniej niż 8 m<sup>2</sup>;
- 2) 3 m<sup>2</sup> na osobę w garderobach zbiorowych – dla więcej niż 3 osób, ale nie mniej niż 15 m<sup>2</sup>.

22. Do powierzchni garderoby nie wlicza się powierzchni przylegających toalet, natrysków, magazynków podręcznych i innych pomieszczeń.

23. Pomieszczenia lub wydzielone przestrzenie do odpoczynku pracowników technicznych wyposaża się w stoły i krzesła. Minimalna powierzchnia pomieszczenia lub wydzielonej przestrzeni do odpoczynku pracowników technicznych wynosi 1,5 m<sup>2</sup> na osobę, nie mniej niż 8 m<sup>2</sup>.

24. Wymagania dotyczące szatni dla pracowników technicznych określają ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy.



## SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DLA KONCEPCJI INSCENIZACYJNEJ I PROJEKTU SCENOGRAFICZNEGO WIDOWISKA

1. Schody, podesty, pomosty, pochylnie i inne elementy dekoracji, na których zgodnie z koncepcją inscenizacyjną mają znajdować się wykonawcy, o przewyższeniu w stosunku do podłogi sceny lub innych bezpośrednio przyległych elementów dekoracji większym niż 1,5 m, a poza obszarem akcji scenicznej większym niż 1 m, wyposaża się w bariery ochronne o wysokości 1,1 m i konstrukcji określonej w ust. 18 pkt 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia. Wyjątkowo dopuszcza się:

- 1) brak wyposażenia w bariery schodów, na których rozgrywane są akcje sceniczne, jeżeli ich szerokość jest nie mniejsza niż 3 m, a wysokość nie większa niż 3 m, pod warunkiem zapewnienia dobrego ich oświetlenia oraz oznaczenia bocznych krawędzi linią o szerokości 50 mm lub w inny dobrze widoczny sposób; nie dotyczy to schodów znajdujących się w kulisach i otoczeniu sceny, które muszą być zawsze wyposażone w bariery, jeżeli ich wysokość przekracza 1 m;
- 2) jednostronne wyposażenie w poręcze zamocowane na ścianie schodów przyściennych o wysokości do 3 m;
- 3) zastosowanie barier ochronnych lub elementów dekoracyjnych spełniających rolę barier, o wysokości co najmniej 0,7 m, pod warunkiem uzupełnienia bariery górną częścią poziomą lub elementem dekoracyjnym spełniającym rolę bariery o szerokości dającej łącznie z częścią pionową wymiar co najmniej 1,2 m;
- 4) brak zabezpieczenia barierami podestów, pomostów i elementów dekoracji, na których mają przebywać wykonawcy, o przewyższeniu do 3 m, pod warunkiem że będzie zapewnione oświetlenie gwarantujące dobrą widoczność krawędzi, która zostanie dodatkowo oznaczona linią o szerokości co najmniej 50 mm znajdującą się w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od krawędzi, w kolorze kontrastującym z tłem, oraz że akcja sceniczna będzie odbywać się w odległości nie mniejszej niż 1 m od krawędzi.

2. Dopuszcza się pochylnie o nachyleniu przekraczającym 17% bez pokrycia szorstką fakturą lub bez poprzecznych listew, pod warunkiem że wykonawcy przebywający na tych pochylniach będą posiadali obuwie zapewniające odpowiednią przyczepność.

3. Przebywanie wykonawcy na zapadni znajdującej się w ruchu może mieć miejsce tylko wyjątkowo i pod warunkiem, że będzie on znajdował się w bezpiecznej odległości od krawędzi zapadni, w pozycji gwarantującej zachowanie równowagi, oraz że zostanie on uprzednio należycie poinstruowany.

4. Podczas ruchu zapadni wykonawcy lub inne osoby będące poza zapadnią nie mogą znajdować się w odległości mniejszej niż 2 m od krawędzi zapadni. W miarę możliwości należy zabezpieczyć krawędzie poruszającej się zapadni za pomocą lin, zastawek lub innych elementów. Jeżeli ze względów inscenizacyjnych zabezpieczenie krawędzi zapadni nie jest możliwe, należy zachować szczególną ostrożność.

5. Dopuszcza się wchodzenie i schodzenie z poruszającej się sceny obrotowej oraz wchodzenie na poruszający się wózek sceniczny lub schodzenie z wózka podczas ruchu tylko z boku, pod warunkiem należytego poinstruowania osób korzystających z tych urządzeń.

6. Zabrania się:

- 1) wchodzenia na zapadnię i schodzenia z niej podczas ruchu;
- 2) akcji scenicznych w pozycjach parterowych, w odległości mniejszej niż 1,5 m od krawędzi będącego w ruchu wózka scenicznego lub sceny obrotowej;
- 3) przebywania pod poruszającymi się wyciągami dekoracyjnymi, mostami oświetleniowymi i innymi urządzeniami i dekoracjami znajdującymi się nad sceną lub estradą; jeżeli jest to konieczne ze względów technologicznych, dopuszcza się przebywanie pod poruszającymi się urządzeniami i dekoracjami pracowników technicznych, pod warunkiem że mają hełmy ochronne i zachowują szczególną ostrożność.

7. Ruch zapadni scenicznych i orkiestrowych oraz wózków scenicznych szynowych musi być sygnalizowany światłem pulsującym, a opuszczanie kurtyn przeciwpożarowych światłem pulsującym i sygnałem dźwiękowym. Dopuszcza się chwilowe wyłączenie sygnalizacji ruchu tych urządzeń podczas widowisk, pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności.

8. Zabrania się stosowania do budowy dekoracji i rekwizytów oraz do produkcji kostiumów materiałów o właściwościach żrących, cuchnących, silnie brudzących, drażniących skórę, wydzielających toksyczne substancje rozpadu w procesie starzenia lub przy podwyższonej temperaturze. Stosowanie materiałów palnych, w tym tworzyw sztucznych, jest dopuszczalne, jeżeli materiały te mają certyfikat trudnozapałalności lub zostały skutecznie zabezpieczone przeciwnowo do stopnia trudnozapałalności środkiem posiadającym odpowiedni certyfikat.

9. Peruki i elementy perukarskie mogą być wykonywane z włosów naturalnych lub z włosów sztucznych. W przypadku stosowania włosów sztucznych ust. 8 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

10. Szkło może być stosowane tylko do produkcji rekwizytów nieprzeznaczonych do zawieszania nad sceną.

11. Dekoracje i rekwizyty nie mogą mieć ostrych krawędzi ani faktur mogących spowodować skaleczenia albo uszkodzenia ubrania lub kostiumów i nie mogą być pokrywane farbami lub substancjami brudzącymi.

12. Używana w widowiskach broń nie może stwarzać zagrożeń. Ostrza białej broni muszą być stępione i zakończone stemplami lub kulkami. Używanie broni palnej i jej przechowywanie musi być zgodne z przepisami o broni i amunicji.

13. Na kostiumach nie mogą być naszywane ani w inny sposób mocowane elementy biżuterii lub inne przedmioty o ostrych krawędziach.

14. Mocowane lub nakładane na kostiumy lampki elektryczne i inne urządzenia elektryczne nie mogą być zasilane napięciem wyższym niż 12 V. Zabrania się mocowania do kostiumów urządzeń lub rekwizytów z ogniem.

15. Całkowity ciężar elementów dekoracyjnych przewidzianych w projekcie scenograficznym do ustawienia na podłodze sceny lub podłogach zapadni, scen obrotowych i wózków scenicznych, łącznie z wykonawcami, nie może przekroczyć dopuszczalnej obciążalności tych podłóg, z uwzględnieniem rozkładu obciążeń, naprężeń dynamicznych powstających przy przemieszczaniu się zespołów wykonawców, tańców i przemieszczaniu dekoracji.

16. Elementy dekoracyjne ustawiane na podłodze sceny lub estrady, na podłogach zapadni, scen obrotowych i wózków scenicznych muszą być mocowane do podłóg, a w przypadku dekoracji wysokich, wiotkich, obciążonych w górnych partiach lub narażonych na siły boczne na skutek akcji scenicznych, zmian dekoracji i innych działań, dodatkowo zabezpieczone podporami lub odciągami linowymi mocowanymi do podłogi, ścian, stabilnych konstrukcji lub wyciągów dekoracyjnych. Nie dotyczy to dekoracji o wysokości do 4 m, których właściwości zapewniają ich stabilność.

17. Łączenie elementów dekoracyjnych i rekwizytów i ich mocowanie do podłogi musi być wykonane w sposób uniemożliwiający niezamierzone rozłączenie. Zabrania się łączenia elementów dekoracji i mocowania ich do podłóg za pomocą gwoździ.

18. Zabrania się umieszczania dekoracji pod kurtynami przeciwpożarowymi.

19. Uchwyty linowe muszą być, o ile jest taka możliwość, umieszczane na dole zawieszanych elementów, a liny prowadzone przez przelotki. Osobne elementy dekoracyjne i pojedyncze rekwizyty muszą być zawieszane na co najmniej dwóch linach, przy czym każda lina musi mieć wytrzymałość wystarczającą do zawieszenia tych elementów i rekwizytów z uwzględnieniem dwunastokrotnego współczynnika bezpieczeństwa.

20. Przejścia komunikacyjne w obrębie dekoracji muszą mieć szerokość co najmniej 1 m. Wyjątkowo dopuszcza się zwężenie przejść komunikacyjnych do 0,75 m na długości do 5 m i do 0,6 m na długości do 1 m. Przejścia te muszą być oświetlone.

21. Kostiumy wydawane wykonawcom muszą być czyste i odpowiadać wymogom higieniczno-sanitarnym.

22. Zabrania się używania do charakteryzacji środków działających szkodliwie na skórę. Nie należy stosować powłok utrudniających procesy wymiany powietrza i termoregulacji organizmu na powierzchni skóry większej niż 30%.